

NY LEDER KATHRINE KLEVELAND:

– Vi må snakke mer folkelig om EØS

- Vil bygge alliansar og kunnskap for å skape grunnlaget for å få Norge ut av EØS.
- Vil styrke Nei til EU som medlemsorganisasjon ved å få flere aktive kvinner med.

Sidene 4–5

Bli medlem i Nei til EU!

Send følgende SMS-melding
NEITILEU <DITT NAVN
OG POSTADRESSE> til
2090 (200,-)

Kjerringa mot strømmen

Nei til EU blir ofte kalt en grasrotorganisasjon, det er jeg stolt av. Det er noe staut og jordnært over det. Ikke bare har vi et fantastisk stort flertall i folket i ryggen for fortsatt å holde Norge utenfor EU. Vi har også 24 000 medlemmer på laget. Det er mange det, fra Tana til Lista. Et fortsatt høyt medlemstall bidrar til et sterkt Nei til EU, som er avgjørende for å holde Norge utenfor EU. Vi skal fortsette å være både sterke og synlige!

I sin siste landsmøtetale leste Heming Olaussen diktet *Kjerringa mot strømmen* av André Bjerke. Det innholdsrike og sterke diktet forteller om ei dame som ikke ga opp mot verken tyngdekraft eller strømmer. Hun ga seg ikke og fikk fram budskapet sitt. Selv med et stort flertall i ryggen er vi på mange måter er motstrømbevegelse og kan gjerne være litt Kjerringa mot strømmen: Vi har ikke tenkt å gi oss!

Norge er blitt kalt Annerledeslandet. Nei til EU er overbevist om at det Norge vi er glad i har det best utenfor EU. Globalisering, vekst og liberalisering er ikke løsning på alt. I bærebjelkene til Nei til EU står det blant annet: Den vestlige verden kan ikke fortsette dagens vekstpolitikk, med et stadig økende ressursforbruk og forurensing. Bare ved å prøve ut alternativer til dagens økonomi kan en skape bærekraftig utvikling i verdensmålestokk. Norge må ha handlefrihet til å føre en slik politikk.

Derfor er vi skeptiske til de nye handelsavtalene TTIP og TISA, som det forhandles om nå. Avtalene har felles mål om liberalisering av markeder og økonomisk vekst som det eneste saliggjørende. Begge avtalene har også uttalt mål om at deres standarder på sikt skal gjelde hele verden.

TTIP (transatlantisk handels- og investeringspartnerskap) er en handelsavtale mellom EU og USA der det meste er unntatt offentligheten. Resultatene vil være direkte EØS-relevante. Vi er blant annet bekymret for undergraving av fundamentale helse- og miljøstandarder og at makt flyttes fra folk flest til multinasjonale selskaper og ikke kan flyttes tilbake. I bærebjelkene våre står det også at vi skal selv bestemme over viktige miljøkrav, forbrukervern

AV KATHRINE KLEVELAND

Leder i Nei til EU
kathrine.kleveland@neitileu.no

og vern om folks helse og at disse må gå foran kravet om fri flyt av varer.

TISA er avtalen om internasjonal handel med tjenester med 23 aktører, der EU med sine 28 land er en av aktørene. Avtalen dreier seg i utgangspunktet kun om tjenester, men tjenester berører faktisk 70 prosent av verdiskapingen i EU og berører forhold som tradisjonelt har vært sett på som innenrikspolitik, helse- og sosialtjeneste, utdanningssystem og kulturpolitikk. Hvordan vil konkurranseutsetting og privatisering av nesten alle offentlige tjenester i Norge påvirke oss? Begge avtalene kritiseres for hemmelighet og er svært udemokratiske. Dette dreier seg ikke kun om å fjerne handelshindringer, men vil endre hverdagen til folk flest.

I høst er det kommune- og fylkestingsvalg, og vi skal ivareta eget demokrati. For å nå Nei til EUs mål om å løfte EØS-saken i valgkampen, må vi vise hva EØS betyr i din kommune og for deg som innbygger eller folkevalgt. Vi må vise hvordan den lokalpolitiske hverdagen fargelegges av EØS-avtalen og hvilke muligheter vi har for å kjempe imot. Eksempler kan være kamp mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet, eller tvangsliberalisering av eierskap, der det offentlige eierskapet utfordres.

Til slutt vil jeg takke for innsatsen og deltagelsen i jubileumsåret i fjor. Tillitsvalgte, medlemmer og ansatte gjorde en kjempeinnsats for å markere dobbeltjubileet for nei-seieren i 1994, og 200-års jubileet for Grunnloven. En ekstra takk til dere som også deltok i 1972 og 1994. Takk til frontfigurer, idealister, trofaste medlemmer og støttespillere! Det handlet om å sette i gang og holde ut. Noen satset penger, andre ga kunnskap, tid og kreativitet. Takk for timene dere ga med plakatskriving, leserinnlegg, studieringer og diskusjoner, vardebrenning, maling av fjæresteiner og låvevegger. Takk til trofaste medlemmer og støttespillere!

Alt er mulig for kjerringer som vil! Men Kjerringa mot strømmen kommer ikke langt alene. Samarbeid må til og vi trenger hverandre. Jeg ønsker at vi skal bli en sterkere organisasjon, som med stolthet kan jobbe for samholds-Norge, slik Kristen Nygård gjorde uttrykket samholds-Norge mot markeds-Norge kjent. Det er interessant og godt å høre LO-leder Gerd Kristiansen bruke uttrykket og jobbe for samholds-Norge.

Dypest sett handler det om at Norge fortsatt skal være et samfunn med små forskjeller, velferd for alle, demokrati i arbeidslivet, og folkestyre. Jeg vil fortsette å samarbeide og bygge allianser for å nå våre mål i EU- og EØS-kampen!

Postdirektiv og statsbudsjett

Der det er penger å tjene, skal det være konkurranse om tjenestene. Det er EUs utgangspunkt for stadig flere former for offentlige tjenester. Det gjelder også Posten Norge. Da ender det fort med at det er skattebetalerne som må betale de utgiftene som konkurransen påfører samfunnet.

De nærmeste månedene blir det avgjort om det skal koste mer for de store brevsenderne å sende brev til og fra Finnmark enn innen Oslo. Det er EUs tredje postdirektiv kampen står om.

Dette direktivet åpner for full konkurranse om all postombæring, mens dagens postlov gir Posten Norge AS enerett på postombæring av brev som veier under 50 gram. Dette utgjør 90 prosent av hele brevmarkedet i Norge.

EUs tredje postdirektiv ble avvist av et flertall på Stortinget i 2011, og daværende utenriksminister Støre dro til Brussel for å fortelle EU at Norge reserverer seg mot å ta dette direktivet inn i norsk lov.

Dagens regjering vil trekke tilbake denne reservasjonen og forbereder en ny postlov som vil slippe løs full konkurranse om alle posttjenester.

Det er eneretten til å frakte og fordele brev under 50 gram som til nå har finansiert enhetsporto, det at det koster like mye å sende brev innenlands enten de skal kort eller langt.

På postombæring er det bare penger å tjene i Oslo-området og nedover langs Oslofjorden – og kanskje i en håndfull andre større byer. Halvparten av befolkningen i Norge bor innafor en sirkel med radius 12 mil fra Oslo S. Halvparten av postmengden oppstår og omdeles også der.

Innafor denne sirkelen koster det Posten Norge i snitt 4–5 kroner å få fram et brev til en mottaker. Utafor sirkelen er den tilsvarende kostnaden rundt 15 kroner. Det er derfor et frimerke på ti kroner dekker de samlede utgiftene til Posten Norge.

Regjeringen forsikrer at brev mellom hver enkelt av oss fortsatt skal koste det samme overalt. Slippes konkurransen løs, er det næringslivet utafør Oslo-gryta og en håndfull storbyer som rammes. Det blir dyrere for de distriktsbedriftene som har store mengder brev å sende. Det kan føre

Avhengig av eneretten. Dagens postlov gir Posten Norge AS enerett på postombæring av brev som veier under 50 gram. Dette utgjør 90 prosent av hele brevmarkedet i Norge. FOTO: THOMAS KRISTENSEN/CREATIVE COMMONS

AV DAG SEIERSTAD

Varamedlem til styret i Nei til EU
standpunkt@neitileu.no

Det er eneretten til å frakte og fordele brev under 50 gram som til nå har finansiert den såkalte enhetsporto.

DAG SEIERSTAD
Standpunkt 1-2015

til at en del av dem flytter til sentrale strøk eller blir lagt ned. På steder der er en må slåss for å beholde et levedyktig lokalsamfunn, kan en fraflytta bedrift bety at grunnlaget for mye annen virksomhet svikter.

LO-forbundet Postkom har bedt utredningene i Oslo Economics finne ut hvor mye staten må betale for å opprettholde dagens posttjenester hvis EUs tredje postdirektiv blir innført.

I dag bevilges det i overkant en halv milliard kroner over statsbudsjettet for at enhetsporto kan holdes på ti kroner for A-post. Hvis konkurrenter tar over deler av brevmarkedet i sentrale strøk, må bevilgningen fra staten økes mer jo større markedsandeler Posten Norge mister.

Hvis konkurrenter har overtatt 12 prosent av brevmarkedet i sentrale strøk i 2021, vil det påføre Posten Norge et økt underskudd på en halv mil-

liard kroner – viser beregningene til Oslo Economics. Skulle konkurrentene ha overtatt 30 prosent av brevmarkedet i 2021, vil underskuddet øke med én milliard.

Inntektene til Posten Norge vil også synke fordi vi sender stadig færre brev. Denne nedgangen kan i 2021 øke underskuddet med enda et par milliarder.

Regjeringen sier kjekt at disse underskuddene vil bli dekt over statsbudsjettet. Men da blir støtten til Posten Norge del av hvert eneste budsjettforlik på Stortinget i stadig kamp mot alle andre gode formål.

Postverket var i generasjoner en bærebjelke i det norske samfunnsbygget. Tidspunktet for å bryte den ned er ytterst provoserende. Over hele verden arbeides det med å vinne kontroll over markedskrefter som har løpt løpsk. Postleveranser er naturligvis bare en liten bit av denne samfunnsmessige dragkampen. Men også på dette området har vi valget: Vi kan la posttjenester organiseres etter samfunnshensyn som vi på demokratisk vis legger til grunn – eller la konkurransen avgjøre.

Kampen mot EUs tredje postdirektiv kan fortsatt vinnes hvis alle som rammes, kaster seg inn i en felles kampanje for å kreve at Norge opprettholder reservasjonen mot direktivet. Da trengs det en bred allianse av fagforeninger, bedrifter, bondelag og lokale miljøforeninger, partilag og kommunestyre – kort sagt av alle som vil verge lokalsamfunnet sitt fra å smuldre opp ved at posttjenestene blir dyrere og sjeldnere.

Samla landsmøtet. Nei til EU-landsmøtet stilte seg samla bak Kathrine Kleveland som ny leiar i organisasjonen.

KATHRINE KLEVELAND NY LEIAR I NEI TIL EU:

– Eg vil ha folkeleg EØS-argumentasjon

– Eg vil styrke Nei til EU som **medlemsorganisasjon** ved å få fleire aktive kvinner med. Samstundes skal vi bygge alliansar og kunnskap for å få Noreg ut av EØS, seier Kathrine Kleveland, ny leiar i Nei til EU.

I sommar vart det kjent at Heming Olaussen ikkje kom til å ta attval som leiar i Nei til EU. Han gav seg etter ti år. Leitinga var i gang – kven skulle ta over? Kathrine Kleveland fekk raskt vite at ho var føreslått som ein kandidat, men hevdar at ho ikkje tenkte noko særleg på det.

AV EVA MARIE MATHISEN

eva.marie.mathisen@neitileu.no

– Eg tenkte at eg kan jo ikkje meir om EU og EØS enn «folk flest», men at det skadar ikkje å stå på ei liste med fleire kandidatar.

Ho hevdar at ho ikkje tenkte så mykje meir på saka før valkomiteen ringde og ville ha henne inn på intervju.

Meir politisk organisasjon

Etter seks år som leiar i Bygdekvinnelaget, frå 2008 til 2014, hadde Kathrine Kleveland gjort Norges Bygdekvinnelag til ein større og meir politisk organisasjon, der også EU-spørsmålet vart vurdert som viktig for organisasjonen. Bygdekvinnelaget hadde blitt ein stadig sterkare og viktigare alliansepartner for Nei til EU.

– Bygdekvinnelaget vart meir politisk og meir dagsaktuell den tida eg var leiar. Dette gjorde vi for å bli større, og dei yngre medlemmene likte det.

– Vi engasjerte oss i saker som

FOTO: EIVIND FORMOE

Kathrine Kleveland

■ Kathrine er ikkje berre politisk engasjert i Nei til EU. Ho var fyrstekandidat for Senterpartiet i Vestfold ved stortingsvalet i 2013. Så gjorde ho lynkarriere i Senterpartiet og sit no i sentralstyre, er leiar for fylkespartiet og er partiets fyrstekandidat til fylkestingsvalet.

■ Kathrine er utdanna grafisk designar og har eit eige, sovande, firma: Kathrines strek. Ho har tre ungar og bur i bygda Hillestad i Holmestrand kommune. Ho er fødd i 1966.

■ Kathrine har mange år med frivillig arbeid bak seg. Ho er matentusiast og elsker å bake, safte og sylte! Det er derfor ikkje unaturleg at ho er styreleiar i stiftinga Skolematens venner og har vore koordinator i Nettverk for GMO-fri mat og før (2009–2014) og styremedlem i Norges Bondelag (2008–2014). Då ungane var små, arbeidde Kathrine heimanfrå og hadde mange verv i lokalsamfunnet som mellom anna styremedlem i Holmestrand kulturfestival (2003–2005), redaktør for menighetsbladet i Holmestrand (2003–2008), distriktsstyreleder i Amatheia, rådgivinga til gravide (1997–2001).

skulemat og GMO, men også i postdirektivet, som vi meinte ville gå utover distrikta.

Allereie frå den fyrste tida som leiar i Bygdekvinnelaget var Kathrine knytt til Nei til EU – ho sat i landbrukspolitisk nettverk og heldt innleiingar for kvinneutvalet.

– Eg er stolt over innsatsen som vart lagt ned i postdirektivsaka. Det var folkelig motstand som førte til vetoet mot direktivet. Bygdekvinnelaget var her i ein allianse saman med Nei til EU, Postkom, Natur og Ungdom og AUF der alle gjorde sitt for bidra til ein brei kampanje. Bygdekvinnelaget sendte brev til alle ordførarane i landet der vi skreiv at vi var bekymra for distrikta og at det blir dyrare å bu i utkanten. Dette var det viktigaste argumentet for oss.

Ting skjer fort

Kathrine Kleveland hadde altså gjort sitt for Bygdekvinnelaget. Den nettopp avgåtte leiaren i Bygdekvinnelaget hadde ingen spesielle framtidsplanar og søkte på fleire jobbar. Rett før haustferien fekk Kathrine tilbod om

Det er i dag ein debatt internt i organisasjonen om tempoet i EØS-arbeidet, men eg meiner at EØS-kampen er i full gang!

KATHRINE KLEVELAND

Leiar i Nei til EU

stillinga som generalsekretær i Norges Birøkerlag på Kløfta. Ho takka ja til det, men rett etterpå kom ein telefon frå valkomiteen i Nei til EU.

– Ting skjedde utruleg fort. Berre åtte dagar etter at eg hadde vore på intervju for jobben i Birøkerlaget, sat eg og vart grilla av valkomiteen i Nei til EU. Eg var open og ærleg om kva eg kunne og ikkje kunne. Det neste intervjuet var same dagen, og på kvelden fekk eg tilbod om jobben. Det var svært lite gøy å ringje Birøkerlaget, og den situasjonen var verkeleg noko eg ikkje likte. Eg veit at folk har blitt skuffa over det som hende, og det er eg lei meg for, seier Kathrine.

Kvinneleg leiar

I sommar då Heming Olaussen gjorde det kjend at han ville gå av som leiar, uttalte han til Klassekampen at han ønskte at den nye leiaren skulle vera yngre og helst ei kvinne. Korleis kjem vi til å merke at vi no har fått ei kvinne som leiar?

– Eg har stor respekt for den leiarjobben Heming har gjort for Nei til EU. Men med bakgrunn frå ein kvinneorganisasjon, og med så tydelege mål i dokumenta frå landsmøtet og styret om å både verve og mobilisere fleire kvinner til aktiv innsats i Nei til EU, vil eg ha dette som eit klart mål. EU sliter med eigen likestillingspolitikk – sjå berre på bileta frå EU-møta, dei dominerast av dressklede menn. Det er kvinnene som er blant de første taparane når den økonomiske krisa rammar arbeids- og kvardagslivet i EU, seier Kathrine.

– Her heime vil eg løfte viktige forbrukarspørsmål som mattrygghet, som igjen blir aktualisert gjennom forhandlingane om TTIP.

Frisk EØS-debatt

Det har blåse friskt om EØS-spørsmålet og strategien for Nei til EU i EØS-arbeidet på dei siste landsmøta. Korleis vil du jobbe for å få sagt opp EØS-avtalen?

– Eg ser korleis EØS-avtalen stadig

grip meir inn i kvardagen vår ved mellom anna å undergrava velferdsordning og distrikts-Noreg, og at vi på trass av to folkerøystingar mot EU vert tilpassa EU meir og meir. Derfor vil eg seie opp EØS-avtalen og stør kravet om folkerøysting. Samstundes som 81 prosent av medlemmene våre vil seie opp avtalen, så er det førebels eit fleirtal i det norske folket for å halde på EØS-avtalen. Difor trengst alliansar, kunnskapsoppbygging og målretta arbeid. Det er i dag ein debatt internt i organisasjonen om tempoet i EØS-arbeidet, men eg meiner at EØS-kampen er i full gang!

Kathrine legg til at ho respekterer at ikkje alle Nei til EU sine medlemmer er EØS-motstandarar.

– Dei skal vi også ha plass for og ikkje gløyme at namnet på organisasjonen eg leier er Nei til EU. Det vil alltid vere hovudmålet, slår ho fast.

– Nei til EU fortsatt skal vere ein grasrotorganisasjon med breidde.

EØS-arbeid 2015

Det er, som du seier, ein debatt internt om tempoet i EØS-arbeidet og det finst mange utolmodige medlemmer og tillitsvalde. Korleis skal Nei til EU koma nærmare å seie opp EØS-avtalen i 2015?

– Helt konkret har vi vedteke å opprette eit kampanjeutval som skal jobbe vidare med EØS-saka. Her har nestleiar Benedikte Pryneid Hansen med seg handplukka folk frå organisasjonen for å arbeide aktivt og målretta fram mot ei folkerøysting og oppseiing av EØS-avtalen. Utover det, må vi halde fram med å bygge kunnskap og alliansar. Eg oppmodar oss til å snakke enkelt og folkeleggjere argumenta mot EØS-avtalen ved på vise kva avtalen betyr i kvardagen vår.

Sterk og synleg organisasjon

Det er skyhøgt nei-fleirtal på meiningsmålingane, men Nei til EU misser medlemmer. Kva vil du gjere med dette?

– Det stemmer at vi – på linje med mange andre frivillige organisasjonar – har mista medlemmer. Erfaring har vist at for Nei til EU går medlemstalet ned når nei-sida over tid er sterkast på meiningsmålingane og opp igjen når det er ja-fleirtal og utsikter til ny folkerøysting. Det er derfor ikkje så dårleg at vi klarer å halde medlemstalet såpass høgt når det har vore nei-fleirtal så lenge. Samstundes er vi med 24.000 medlemmer ein av landets største grasrotorganisasjonar, det er bra!

Men Kathrine vil sjølvsagt meir:

– I jubileumsåret 2014 gjorde vi oss viktige røynsler som vi skal bygge vidare på slik at vi kan bli ein sterk og synleg organisasjon med engasjerte tillitsvalde. Eg er sjølv glad i å verva og vil prøve å fram som eit godt døme.

Vil kjempe mot EUs postdirektiv. – Vetoet mot EUs postdirektiv må oppretthaldast, og Høyre- og Frp-regjeringa sitt framlegg om å gjennomføre direktivet i ei ny postlov må avvisast, seier Nei til EU-leiar Kathrine Kleve. FOTO: LILL FANNY SÆTHER

POSTLOV VIL INNFØRE POSTDIREKTIVET:

Ny strid om posthøyring

Regjeringa vil trekke tilbake reservasjonen mot **EUs postdirektiv** og har sendt ny postlov på høyring.

EUs postdirektiv, som den raudgrøne regjeringa ville bruke vetoet mot, vil no verte ein del av ei foreslått postlov frå regjeringa. Den nye lova er på høyring med frist 26. januar.

– Regjeringa foreslår full konkurranse på brevpost utan å vite konsekvensane av forslaget sitt. Ein skulle tru at vi levde i Bakvendtland, uttalar Odd Christian Øverland, forbundsleiar i Postkom, LO-forbundet for dei tilsette i posten.

Post- og teletilsynet (PT) har fått i oppdrag å greie ut og kartlegge kva konsekvensar forslaget til ny postlov vil få for brevpostmarknaden i Noreg. Utgreiinga frå PT vil liggje føre tre veker etter at høyringsfristen for den nye lova har gått ut. Postkom, og ei rekke andre høyringsinstansar, krev at høyringsfristen vert forlenga, slik

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

at høyringsinstansane får tilgjenge til den oppdaterte informasjonen før dei uttalar seg.

– Det er bra at regjeringa endeleg forsøker å innhente fakta om konsekvensane av liberaliseringa, men rekkefølga blir heilt galen. Det vanlege og logiske er å føreslå nye lover på bakgrunn av utgreiingar, men i dette tilfellet er det motsett, seier Øverland.

Også Nei til EU har sendt inn høyringsfråsegn, og er kritiske til høyringsfristen: «Nei til EU viser til at Post- og teletilsynet har fått i oppdrag å utrede konsekvensane av forslaget til ny postlov for brevpostmarknedet. Utredningen skal foreligge tre uker etter at høyringsfristen har gått ut. Dette er en bakvendt rekkefølge. Det naturlige ville være at denne utredningen inngikk som del av grunnlaget for høyring om postloven.»

– Må halde på vetoet

I januar sa styret i Nei til EU eit klart nei til dyrare og dårlegare posttilbod med EUs postdirektiv.

– Vetoet mot EUs postdirektiv må oppretthaldast, og Høyre- og Frp-regjeringa sitt framlegg om å gjennomføre direktivet i ei ny postlov må avvisast, seier Nei til EU-leiar Kathrine Kleve-land.

– Det å ha gode posttenester er ein viktig del av infrastrukturen i eit land der det er eit uttala mål at det skal vere mogleg å arbeide og bu i heile landet. Disse tenestene er truga av EUs tredje postdirektiv. Heile samfunnet vil tape på direktivet, men spesielt næringslivet og alle dei som bur ute i distrikta. Liberaliseringa som EU og regjeringa legg opp til med framlegget til ny postlov, legger, vil gje oss dyrare og dårlegare posttenester.

Får du dyrare eller billigare porto?

Fri konkurranse på all post

50_g

■ Opnar for konkurranse for brev under 50 gram.

Trugar same porto i heile landet

■ Einskapsportoer har vorte finansiert av Posten sin einerrett på brev under 50 gram.
■ Inntektene frå dei delane av landet der det er billigast å frakte og fordele brev har betalt for tenestene der det er dyrare.

90%

■ Auke for eit 20 gramsbrev i Sverige første tiåret etter dereguleringa. Inflasjonen same tiåret var på 14 prosent.

Billegare med konkurranse?

■ Sverige fjerna postmonopolet fullstendig i 1993.
■ Portoer gjekk ned for store bedriftskundar, men opp for folk flest.

Les meir om EUs tredje postdirektiv på neitileu.no eller postkom.no

Slutt på laurdagspost

■ Dagens regelverk krev postomdeling seks dagar i veka.

■ Regjeringa sitt forslag reduserer postomdelinga til fem dagar i veka.

Kan koste ein milliard

Kostnadane for staten kan verte høge dersom regjeringa sitt framlegg om full konkurranse på posttenester vert innført. Utrekningar frå Oslo Economics viser at ekstrakostnadane for staten kan bli opptil ein milliard i året. (Sjå også eigen artikkel på side 3.) I tillegg reknar dei med at prisene for posttenester blir meir differensiert enn i dag.

– Vi har no fått dokumentert påstandane våre om at EUs tredje postdirektiv vil føre til dyrare og dårlegare posttenester, for folk flest og næringsliv utanfor dei store byane, uttalar Odd Christian Øverland.

– Eitt av paradoksa som rapporten peiker på, er at desto meir konkurranse ein får, desto større blir utgiftene til ulønsame posttenester som staten må betale. Framlegget til ny postlov er ikkje noko anna enn ei skattebetalt li-

beralisering, som alle taper på bortsett frå konkurrentane til Posten som kan skumme fløyten av marknaden.

Dårlegare erfaringar

Nei til EU-leiar Kathrine Klevealand peiker på at erfaringane frå land der postmarknaden har vorte liberalisert, ikkje talar for frislepp også i Noreg.

– Erfaringar frå til dømes Danmark viser at det å liberalisere postmarknaden ikkje fører til betringar. Danskane slit med å oppretthalde servicenivået og kvaliteten på tenestene. Vi kan ikkje sjå nokon grunn til å gjennomføre dette også i Noreg, seier Klevealand.

– Erfaringar frå Tyskland og Nederland viser i tillegg at gode postarbeidsplassar med ordna tariff-tilhøve har vorte sterkt råka av sosial dumping etter liberalisering.

Odd Christian Øverland

Uakseptabel forskjellsbehandling

I høyringssvaret peiker Nei til EU på at framlegget frå regjeringa vil få fleire negative følgje for det norske samfunnet. «Postombæringa på lørdager fjernes, det rammer distribusjonen av aviser og gir innbyggerne en dårligere tjeneste enn i dag. Det innføres en konkurransemodell om all brevpost som erfaring tilsier vil gjøre det billigere å sende brev for bedrifter på det sentale Østlandsområdet enn til og fra resten av landet. Det vil være en uakseptabel forskjellsbehandling. Næringsliv og befolkning må sikres gode og likeverdige posttjenester over hele landet. Nei til EU ber derfor om at den foreslåtte postloven med forskrift ikke gjennomføres.»

Posttilsette vert ramma

■ Arbeidsmengda aukar.

■ Meir ubekvem arbeidstid.
■ Meir skiftarbeid.

■ Meir bruk av deltid.
■ Meir bruk av korttidskontrakter og utleigefirma.
■ Ansatte med tariffavtale og pensjonsordning erstattes av kontraktørar.

■ Utan sjukelønnsordning.

TTIP aukar utsleppa. – EU-kommisjonen sjølv reknar med at avtalen vil tilføre om lag 11 millionar tonn CO₂, som følgje av meir transport, industri og produksjon, seier Arnstein Vestre, leiar i Natur og Ungdom. FOTO: NU

HANDELSAVTALEN TTIP MELLOM EU OG USA:

– Ingen avtale utan miljøomsyn

Forhandlingane mellom EU og USA om **frihandelsavtalen TTIP** står i stampe, og stadig fleire blir kritiske til avtalen.

Arnstein Vestre, leiar i Natur og Ungdom, meiner TTIP-avtalen vil føre til auka CO₂-utslepp.

– Natur og Ungdom krev at Noreg set ned foten mot TTIP, som er ein frihandelsavtale mellom EU og USA som vil føre til auka CO₂-utslepp og hindre miljøreguleringar som folkevalde politikarar ønskjer å innføre, seier han.

Landsstyret i Natur og Ungdom vedtok ei fråsegn mot TTIP-avtalen 11. januar. Frihandelsavtalen Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP) vert no forhandla mellom EU og USA. Målet med avtalen er å fjerne handelsbarrierar på varer og tenester mellom EU og USA.

– Avtalen vert forhandla under strengt hemmelegald, men på grunn av lekkasjar veit vi at avtalen svært sannsynleg kjem til å hindre naudsyn-

TTIP-avtalen

- Transatlantic Trade and Investment Partnership.
- EU og USA utgjer til saman halvparten av verdsøkonomien.
- TTIP skal etablere ein transatlantisk indre marknad, med fri handel og like reglar.

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

te miljøreguleringar og føre til auka frihandel. TTIP vil også påverke Noreg gjennom EØS-avtalen, utan at vi vert inkluderte i forhandlingsprosessen, seier Vestre.

Auka utslepp med TTIP

EU-kommisjonen sjølv reknar med at avtalen vil tilføre om lag 11 millionar tonn CO₂, som følgje av meir transport, industri og produksjon.

– Kommisjonen si eiga konsekvensutgreiing seier også at auken i produksjonen vil skape farlege problem for både naturressursar og vern av biologisk mangfald, fortel Vestre.

– Avtalen ønskjer å samkøyre miljøstandardane mellom USA og EU/EØS, noko som heller vil føre til lågare miljøstandardar i EU enn høgre standardar i USA. Eit av dei sentrale elementa i avtalen er å fjerne føre var-prinsippet,

som USA anerkjenner i enda mindre grad enn EU.

Avtalen kan også komme til å harmonisere reglar om drivstoffeksport, noko som vil gjere det vanskelegare å hindre storstilt handel av skifergass.

– Noreg må seie nei til eventuelle norske tilpassingar til TTIP.

Vern av investorar

Den sterkaste kritikken mot avtalen har gått på at investorar skal kunne saksøke statar om dei innfører lover og reglar som kan skade den framtidige profitten til selskapet. Eit internasjonalt tvistepanel med tre handelsjuristar vil då, i lukka rom, avgjere om nasjonale reglar er handelshindrande eller ikkje.

– Dette vil lamme statar frå å kome med strenge miljøreguleringar og er eit alvorlig åtak på demokratiet. Tyskland blei saksøkt av Vattenfall i 2011 for å fase ut kjernekraft, gjennom ein tilsvarande avtale. Gjennom TTIP vil multinasjonale selskap på grunn av sine økonomiske interesser kunne hindre miljøtiltak dei folkevalde ønskjer å gjennomføre.

– Natur og Ungdom krev at norske styresmakter må bruke all si makt som ein stor handelspartner til EU og USA for å hindre at TTIP blir ein realitet. Avtalen vil gjere det enda vanskelegare å stanse dei menneskeskapte klimændringane. Vi kan ikkje akseptere at miljøreglar vert svekte for å auke handelen, seier Arnstein Vestre.

ET ALTERNATIV TIL EØS-AVTALEN:

Frihandelsavtalen mellom EU og Sveits

Hvis Norge velger å **si opp EØS-avtalen**, er en ikke usannsynlig utgang et handelsregime som det vi ser mellom Sveits og EU.

Vi kan ikke uten videre legge til grunn at EU ønsker å få med Norge på linje med Sveits i en sterkt utbygget frihandelsløsning. Svaret på dette spørsmål ligger i fremtidens mørke. Men EU har en sterk underdekning av egenprodusert fisk og olje/gass som i stor grad blir dekket av import fra Norge. Norges posisjon for leveranse av fersk sjømat og olje/gass gjennom rørledninger, gjør at EU er minst like avhengig av Norge som Norge er av EU. Det taler for en sterk interesse fra begge parter for å utvikle frihandel.

Siden forholdet til Sveits er vel gjennomregulert av frihandelsavtalen (1972) og de 18 underavtaler, så er et eventuelt arbeid med å få i stand tilsvarende ordninger for Norge ikke spesielt krevende. Og til den innvending som Paal Frisvold – Europabevegelsens tidligere leder i Norge – fremhever om at «det er lite sannsynlig at EU vil gå med på å opprette en egen tilsynsordning for EØS-landene ved siden av EU» (Dagens Næringsliv 2.8.14), er følgende å si: En frihandelsløsning a la Sveits eksisterer allerede. Dersom Norge, Island og Liechtenstein trer ut av EØS, vil dette følgelig være plattformen som EU og EFTA-landene vil måtte falle tilbake på. Alle «Felleskomiteer» vil enkelt kunne omdannes til en EU-EFTA-komite med det samme ansvarsområde som tidligere. Eneste forskjell blir da at EFTA-landene må bli enige om sitt felles syn før de møter i komiteen. For EU blir situasjonen nøyaktig som tidligere. Dette er ikke urealistisk.

Partene er likestilt

Strukturen i samarbeidet mellom EU og Sveits er at forholdet reguleres gjennom bilaterale, mellomfolkelige avtaler. Det vil si en form for regulering som baserer seg på partenes likestilling. EU eller EU-retten har ingen forrang eller overvekt av stemmer

Sveits og EU. Den sveitsiske presidenten Didier Burkhalter ønsket Federica Mogherini, visepresident i EU-kommisjonen, velkommen til Basel i desember.

FOTO: EU

ved avgjørelser etter avtalen. Der det er opprettet felleskomiteer gjelder at avgjørelsen treffes ved enstemmighet. Ved tvistemål og avgjørelser som henvises til voldgift gjelder også at hver av partene utnevner en dommer hver, og at formannen i retten velges av de to oppnevnte i fellesskap, eller ved uenighet ved at Den internasjonale domstol i Haag utpeker vedkommende.

Sveits kan nedlegge veto mot innføring av nye EU-forordninger og direktiver, og at endringer av traktatene ikke kan skje uten at Sveits godkjenner dette i sine besluttede organer. Det betyr videre at utgangspunktet er at EU-rettsens regler ikke har direkte virkning i Sveits, verken for staten eller for enkeltindivider. For at så skal skje må reglene transformeres og vedtas i sveitsiske, nasjonale organer for lovgivning.

Nasjonal lovgivningskompetanse

Med mindre annet er sagt i noen av de 18 avtalene mellom EU og Sveits består nasjonal lovgivningskompetanse innen handelsavtalens rammer, så fremt og så langt det ikke medfører diskriminering på grunnlag av nasjonalitet.

For «fri flyt av personer» har partene avtalt at forholdet skal reguleres av EU-reglene. Slik også i Luftfartsavtalen. Det vil si at en her opererer med en

Vett 1-2015

Artikkelen er hentet fra VETT nr. 1-2015, og bygger på rapporten *Et frihandelsrettslig alternativ til EØS* (Universitetet i Tromsø 2014). Teksten er forkortet.

AV PETER ØREBEK

Professor i rettsvitenskap UiT

OG TORBJØRN TRONDSSEN

Professor i markedsføring UiT

harmonisert rettsorden mellom Sveits og EU.

Endringer som EU gjør i sitt regelverk, og som etter avtalene mellom Sveits og EU er ment å skulle gjelde også i Sveits, fremlegges for sveitsiske eksperter på lik linje med EU-eksperter, som således har full adgang til å komme med innsigelser og forslag om endringer.

Nye domsavsigelser og vedtak som er avgitt etter signaturdatoen for avtalen (21. juni 1999) gjelder ikke for Sveits selv på områder som er harmoniserte. De nye regler eller domsavsigelser skal kommuniseres til Sveits som deretter avgjør om endringer eller domstolskapt rett skal transformeres til sveitsisk rett.

I de fleste delavtaler er det ikke avtalt harmonisert lovgivning, men nasjonalt regelverk som godkjennes i henhold til samsvarsvurderinger, det vil si at både EU og Sveits skal fortsatt operere med egne regler.

Det gjelder en unilateral adgang til å tre ut av avtalen, altså annerledes enn den som gjelder når for eksempel et EU-land vil tre ut av Den europeiske union der det krever enstemmighet mellom alle medlemsland. Den konkrete EU-Sveits-avtalen opphører da enten etter 6 eller 12 måneder.

VIKTIGE EØS-FORHANDLINGAR OM LANDBRUK:

Mykje på spel for norsk landbruk

Snart startar nye forhandlingar med EU om **handel med landbruksvarer**. Det kan få store konsekvensar for norsk landbruk.

— Dette dreier seg om moglegheitsrommet for å produsere mat til eige folk. Alle land har rett og plikt til å produsere mat til innanlands forbruk. Større import frå EU vil vere ei stor utfordring for bønder og næringsmiddelindustri. Difor er dette ei topp prioritert sak for Norges Bondelag i år.

Det seier nestleiar i Norges Bondelag, Kristin Ianssen. Ho er sjølv svineprodusent i Østfold og tidlegare leiar i Norsvin. I styret har ho ansvar for internasjonale spørsmål.

Ny forhandlingsrunde i februar

Regjeringa har varsla at det i byrjinga av februar startar ei ny forhandlingsrunde mellom Noreg og EU under artikkel 19 i EØS-avtala. Landbruket er i utgangspunktet utanfor EØS-avtala, men i artikkel 19 står det at EU og Noreg skal møtast med to års mellomrom for å «gjennomgå vilkåra for handelen med landbruksvarer». Det står i artikkelen at partane skal jobbe mot ei gradvis liberalisering av handelen, men samtidig står det at reduksjonane i handelshinder skal skje på gjensidig fordelaktig basis og innanfor rammene for landa sin eigen landbrukspolitik.

— Det vil seie at vi ikkje er forplikta til å gi EU nye kvotar eller tollreduksjonane i dei komande forhandlingane, seier Ianssen.

Fryktar ostetollen kan bli nulla ut

Ho stolar likevel ikkje på at regjeringa vil late vere å gi konsesjonar til EU.

— Signala så langt har ikkje vore så gode. Det verkar som om Helgesen er veldig ivrig etter å skape eit godt forhold til EU uansett om det er i strid med norske interesser. Det er ingen god start på forhandlingane å reise til Brussel og seie at ein har sympati med EUs frustrasjon over ostetollen, seier

Regjeringa må ikkje gje etter. – Eg forventar at regjeringa kjempar for norske arbeidsplassar og norsk matproduksjon, seier Kristin Ianssen frå Norges Bondelag. FOTO: NORGES BONDELAG

Artikkel 19 i EØS-avtala

- Omhandlar handel med landbruksvarer som ost, kjøt og grønnsaker.
 - Landbruket er ikkje ein del av den frie vafelyten i EØS.
 - Auka import av sentrale produkt som mjølk og kjøt undergrev produksjon og busetjing over heile landet
 - Noreg importerer allereie 60 prosent av maten. Nærare 70 prosent kjem frå EU.
 - Handelen med EU er ubalansert (1–9 i EUs favør).
- KJELDE: NORGES BONDELAG

AV HILDEGUNN GJENGEDAL

hildegunn@netscape.net

Ianssen.

Då den førre regjeringa endra tollene på nokre få kjøt- og osteprodukt frå å rekne den i kroner til å rekne i prosent, skapte dette misnøye i EU. Dette trass i at Noreg hadde full rett til å gjere dette grepet gjennom avtala i Verdas Handelsorganisasjon (WTO). Høgre og Frp var imot endringa, og Helgesen nytta fyrste høvet i Brussel til å uttrykke dette. Men han fekk ikkje med seg Stortinget på å reversere endringa, og dermed står ostetollen enno.

— Ostetollen er ei WTO-sak, ikkje EØS. Men gir regjeringa store konsesjonar til EU gjennom artikkel 19-forhandlingane, kan det undergrave gevinsten ved ostetollen, seier Ianssen. Ho peiker på at ostetollen var heilt avgjerande for å kunne auke prisen på norsk mjølk i takt med kostnadsauke, samstundes som mangfaldet av ost til forbrukarane er oppretthalde.

Forventar regjeringa kjempar

Men Kristin Ianssen gir gjerne Helgesen og resten av regjeringa ein sjanse til å vise at dei vil stå på barrikadane for norske interesser.

— Eg forventar at regjeringa kjempar for norske arbeidsplassar og norsk matproduksjon. EU er beinharde forhand-

larar og kjempar for sine interesser. Det må også vi gjere. EU har allereie gode eksportmoglegheiter inn til Noreg. Vi importerer nesten 60 prosent av maten vi et, nærare 70 prosent av dette kjem frå EU. Det har vore ein enorm auke i importen frå EU sidan EØS-avtala vart inngått, medan vår eksport har stått på staden kvil. Det er ingen grunn til å gi auka konsesjonar til EU i desse forhandlingane, seier Ianssen.

Landbruksminister Sylvi Listhaug har utfordra norsk landbruk og næringsmiddelindustri til å satse meir på eksport. Ianssen har lita tru på at det skal vera redninga for norsk landbruk.

— Vi ser jo at vi ikkje ein gong klarer å fylle dei gjensidige kvotane vi framforhandla under førre runde i artikkel 19-forhandlingane. Heile vår landbruksmodell er bygd opp rundt produksjon for vårt eige folk. Fordi vi står utanfor EU har vi kunna velja vår eigen landbruksmodell. Vi har valt å produsere kvalitet og ikkje teke snarveg. Produksjonen er tilpassa norske naturgjevne forhold og norsk kostnadsnivå. Vi kan sikkert finne nokre kvalitetsprodukt som kan eksporterast, men det vil ikkje bli store volum. Og kva marknad er meir betalingsvillig enn det norske? Vi byter ikkje eksport mot import når vi har underskot i marknaden, resonnerer Ianssen.

Kunnskap og engasjement

Norges Bondelag har prioritert saka høgt opp og prøver å spreie kunnskap og engasjement for saka både hjå folk flest, media og avgjerdstakarar.

— Stortinget vil verta viktigare i denne forhandlingsrunda enn tidlegare rundar, sidan regjeringa er i mindretal. Difor må vi nytte høve til å skulere stortingspolitikarane. Eit samla storting har vedteke eit ynskje om auka norsk matproduksjon. Då er tollvernet sjølve berebjelken. Gir ein store innrømmingar til EU, vil dette kunne slå rett inn i dei viktigaste norske produksjonane som kjøt og mjølk, dermed vil Stortinget undergrave sine eigne politiske mål, seier Ianssen.

Ho oppmodar Nei til EU-medlemmene til å spreie informasjon og bygge kunnskap om artikkel 19-forhandlingane.

— Vi sa nei til EU i 1994, og landbruket vart halde utanfor EØS. Det må også vise igjen i desse forhandlingane. Gir vi store innrømmingar til EU kan det få store konsekvensar for norsk landbruk, norske bygder og tilgangen på eit norsk matmangfald som norske forbrukarar vil ha. Dette er ein kamp for framtida for norske bygder som vi ikkje vann ein gong for alle i 1994, seier ein kampklar Kristin Ianssen.

EU-KRATI

av Jørgen Blitsch

DAG SEIERSTAD-STIPENDET FOR 2014:

Lampedusa-tragedien og europeisk identitet

Dag Seierstad-stipendet er tildelt Marina Popovic for masteroppgaven «Commemorating Europe – a critical analysis. The case study of Lampedusa», som hun skriver ved Institutt for historiske studier ved NTNU i Trondheim. Stipendet er på 20 000 kr.

Dette er andre gang stipendet tildeles. Det utlyses årlig av Nei til EU for å stimulere til faglig sterke, kritiske masteroppgaver om EU og Norges forhold til EU.

Opgaven tar utgangspunkt i båthavariet i oktober 2013 utenfor Lampedusa der over 300 flyktninger omkom. Det er anslått at over 20 000 mennesker har mistet livet på vei over Middelhavet siden 1993. I dagene etter ulykken uttrykte EU sin sorg over tragedien og utlyste symbolsk «post-mortem» europeisk statsborgerskap til ofrene av ulykken. Samtidig krevde italiensk lovverk at de overlevende skulle bøtelegges for illegal immigrasjon og sendes ut av landet. De overlevende var ikke invitert til å være med i de offisielle minnesmarkeringene.

I sin oppgave ønsker Popovic å vise hvordan offentlige ritualer er sterke

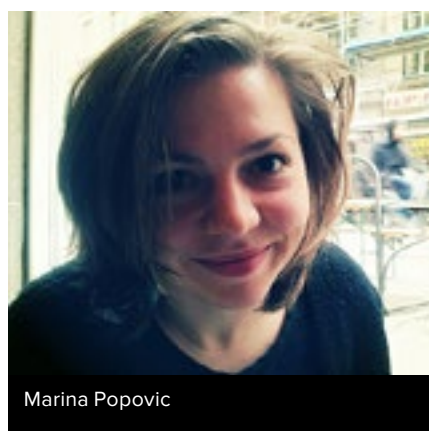
Seierstad-stipendet

- Neste søknadsfrist er 1. september 2015.
- Alle studenter som arbeider med en relevant masteroppgave kan søke.
- Mer informasjon om stipendet: www.neitileu.no/stipend

AV MORTEN HARPER

morten.harper@neitileu.no

Marina Popovic

normbærere og et politisk maktverktøy. Siden 70-tallet har EU lagt større vekt på sin kulturelle identitet, blant annet med europeisk borgerskap.

– Min oppgave tar høyde for å vise hvordan det er et misforhold mellom de kulturelle ytringene til EU i form av gester, taler og ritualer som promoterer et humanistisk ståsted, og unionens faktiske immigrasjonspolitik, som er høyt ekskluderende og i høy grad kriminaliserer mennesker på flukt, forklarer stipendmottager Popovic om prosjektet.

Juryleder Benedikte Pryneid Han-

sen sier dette om årets tildeling:

– Marina Popovic presenterer et spennende masterprosjekt som kobler EUs flyktning- og asylpolitikk med EUs egne historier og representasjoner av en humanistisk union. Hun spør hvilken plass båtflyktningene får i byggingen av en felles europeisk identitet, og bruker markeringene etter Lampedusa-tragedien i fjor som case. Oppgaven vil ta for seg hvordan historiefortelling og identitetsbygging også handler om maktfordeling: Hvem sin historie er inkludert, og hvem sin historie kommer ikke med. Immigrasjons- og asylpolitikk er et kompleks felt hvor det er bruk for ny kunnskap og en innsiktsfull debatt. Norge er en del av EUs felles asylpolitikk og har et ansvar for at temaet løftes fram.

Stipendet er oppkalt etter Nei til EUs utreder gjennom mange år og nei-sidens fremste kunnskapsleverandør Dag Seierstad. Jury for stipendet er Dag Seierstad, Benedikte Pryneid Hansen (nestleder Nei til EU), Morten Harper (utredningsleder Nei til EU) og Simen Knutssøn (leder Studenter mot EU).

1.

3.

2.

4.

5.

6.

20 ÅR SIDAN 28. NOVEMBER 1994:

Historisk jubileumsveke

Nei til EU feira **20-årsjubileet for folkerøystinga** i 1994 med jubileumsbok, seminar, fest og landsmøte. Her kan du sjå bileta!

1 Heming Olaussen i samtale med tidlegare statsminister Kjell Magne Bondevik på Nei til EUs jubileumsseminar.

2 Helen Campbell, EUs ambassadør til Noreg innleidde på jubileumsseminaret om EU sitt arbeid for utvikling i sør og

globale miljøutfordringar.

3 Sosialistisk kor song «Vi sei nei, nei, nei!» under jubileumsfesten på Sentrum Scene. Festen samla over 500 unge og gamle EU-motstandarar.

4 Søstrene Guri og Sigrid Sørungård

Botheim hadde sitt eige framlegg til utforming av nye pengesetlar.

5 Heming Olaussen i diskusjon med EU-minister Vidar Helgesen, som var gjest på landsmøtet til Nei til EU.

6 Paneldebatt på Nei til EU sitt

jubileumsseminar.

7 Anne Enger vart kåra til heidersmedlem på jubileumsfesten. Anne heldt ei svært rørende takketal og ikkje eit auge vart tørt.

8 Under landsmøtemiddagen vart Heming takka av fylkeslaga, som had-

de laga denne flotte gåva til han.

9 Jubileumsfesten viste nye sider ved fleire av våre kjende nei-politikarar. Her syng nestleiar i Senterpartiet, Anne Beathe Tvinneim, samba på nynorsk. Dei brasilianske samba-klassikarane

7.

8.

9.

10.

11.

var eminent omsett av Sindre Sortland, som spelte gitar og song med.

10. Takk til tidlegare Nei til EU-leiarar.

Heming Olaussen, Sigbjørn Gjelsvik og Lisbeth Holand er tre av dei fem leiarane Nei til EU har hatt før Kathrine

Kleveland no tok over. Stein Ørnhøy var ikkje til stades då biletet vart teke. Kristen Nygaard, som gjekk bort i

2002, var sakna på jubileumsfesten.

11. Edvard Hoem var ei overrasking på programmet under jubileumsfesten.

Han las eit dikt han skreiv i 1994.
ALLE FOTO: TORI AARSETH, EIVIND FORMOE OG SINDRE HUMBERSET

Aktivisten

Standpunkt vil bli bedre kjent med aktivister og tillitsvalgte i organisasjonen.

Navn?

■ Per Kristian Dotterud

Bosted?

■ Steinkjer

Alder?

■ 53 år

Verv i Nei til EU?

■ Fylkesleder i Nord-Trøndelag

Yrke?

■ Avdelingsleder

Når og hvorfor meldte du deg inn?

■ Medlem siden 2010. Jeg meldte meg inn i Nei til EU fordi Nei til EU er en viktig organisasjon for både å holde Norge utenfor et EU-medlemskap og for å arbeide mot at Norge skal bli et EU-likte samfunn og tilpasse oss de liberale markedskreftene som følger av en EØS-avtale.

Hva er den største utfordringen for Nei til EU nå?

■ Den største utfordringen er å stå opp for et reelt demokrati i Norge i lys av EØS-avtalens demokratiunderskudd. Organisatorisk er den største utfordringen nyrekruttering og fornyelse.

Hvordan kan Nei til EU nå bredere ut?

■ Vi må bli flinkere til alliansebygging med EU-/EØS-kritiske organisasjoner; fagbevegelsen, primærnæringen, miljøbevegelsen og ungdomsorganisasjoner.

Eksempel på vellykket Nei til EU-arbeid?

■ Vanligvis greit å få leserinnlegg inn i media. I tillegg var det en bra opplevelse å møte nye og gamle aktivister på jubileet for folkeavstemningen i 1994 i Nord-Trøndelag.

PUBLIKASJONER FRA NEI TIL EU

Hvor går EU? – 225 kr (medlemspris)

HVOR GÅR EU?
Får vi Euroens forente stater eller kan utviklingen snus til et nasjonenes Europa?

Eurokrisen har spisset motsetningene i EU. Får vi Euroens forente stater eller kan utviklingen snus til et nasjonenes Europa? Nei til EUs årbok 2014 beskriver utviklingstrekkene og konfliktlinjene i EU, og går inn i debatten om alternativene til dagens union. 128 sider.

Alternativet til EØS er en fornyet handelsavtale 50 kr

Det finnes ikke belegg for at EØS-avtalen har vært viktig for den økonomiske utviklingen i Norge de siste tyve årene, eller at Norge må ha EØS-avtalen for å sikre våre økonomiske interesser. EU har uansett åpenbar interesse av å handle med Norge. Det er

fullt mulig og lovlig å si opp EØS-avtalen. Det vil skape en situasjon for forhandlinger med EU om en ny handelsavtale. En avtale som må være uten det demokratiske underskuddet skapt av EØS. Skriftserien VETT nr 1 2015 beskriver hovedstolpene i den nye handelsavtalen. 48 sider i farger.

Handel med høy pris – 50 kr

TTIP – Transatlantisk handels- og investeringspartnerskap. Det er det kryptiske navnet på avtalen EU og USA nå forhandler om. Nei til EUs skriftserie VETT nr. 4 2014 undersøker kostnadene ved en ny handelsavtale mellom USA og EU, og hva TTIP-avtalen kan bety for Norge.

Heftet belyser også den foreslåtte TISA-avtalen om internasjonal handel med tjenester. 64 sider.

Truer EU velferdsstaten? – 50 kr

Nei til EUs skriftserie VETT nr. 3 2014 undersøker hva EØS-avtalen betyr for den norske velferdsmodellen. Tåler velferdsordningene uregulert arbeidsinnvandring og universelle trygderettigheter? 64 sider.

Ferske faktaark

- 6-2014: Finanstilsyn i EØS
- 5-2014: Forskjellene på EØS og EU-medlemskap
- 4-2014: Differensiert arbeidsgiveravgift

Last ned fra Nei til EUs nettsider:
www.neitileu.no/kunnskapsbank

NEI TIL EUS JUBILEUMSBOK:

– Viser innsatsen som sikra nei-et

– Eit hovudpoeng i boka er å vise den enorme innsatsen og oppbygginga av organisasjonen gjennom fire år fram til folkerøystinga, sa **Dag Seierstad** på lanseringa av jubileumsboka «Folket sa nei».

I eit overfylt rom på Kulturhuset i Oslo 25. november lanserte Nei til EU og Samlaget jubileumsboka «Folket sa nei», som dei i fellesskap har arbeidd med i mange år. Forlagsredaktør Ellen Skjold Kvåle presenterte bokprosjektet og forfatar Dag Seierstad. Han fortalde om boka og statsvitar og valforskar Bernt Aardal kommenterte bokprosjektet frå sin synsvinkel.

– Det stod kanskje ikkje om livet, men det stod om kva samfunn Noreg skulle vere, sa Dag Seierstad.

– Det er veldig mange som har bidrege til denne boka, sa Seierstad. Han har fått tekstar, bilete og innspel frå heile landet.

Boka viser det store mangfaldet i aktiviteten frå Nei til EU i 1994.

– I arbeidet med boka vart eg overvelda over kor mykje som skjedde kvar einaste dag, i nesten kvar einaste kommune over heile landet. I enkelte kommunar, jamvel ganske små, var det arrangement nesten kvar veke siste

Folket sa nei

Norsk EU-motstand frå 1961 til i dag.
Av Dag Seierstad
Samlaget 2014
320 sider. Kr 349,-
Bestill boka på
neitileu.no

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

halvåret. Tittelen på boka kom til i stor takksemnd over kor mange som gjorde ein ekstra innsats for å sikre nei-fleirtalet.

– Det mindre hyggelege i boka, som eg også ville få fram, er argumentasjonen frå ja-sida dei siste månadane før folkerøystinga. Dei stod fram med påstandar dei måtte vite ikkje var sanne. Det gjorde dei i rein desperasjon over meningsmålingar som viste nei-fleirtal heilt fram til folkerøystinga.

Kan ikkje utelukke ny EU-kamp

Dag Seierstad meiner Nei til EU si rolle slett ikkje er utspelet.

– Vi kan ikkje utelukke ein tredje EU-kamp. Så seint som i januar 2003 var to av tre som hadde bestemt seg for norsk EU-medlemskap. Det skal vel mykje til at EU framstår som meir freistande, men det kan skje ting i Noreg som gjer medlemskaps spørsmålet aktuelt igjen.

Forlagsredaktøren for boka, Ellen Skjold Kvåle, meinte dette har vore eit

viktig prosjekt.

– Eg er stolt av å presentere boka *Folket seier nei*. Dette har vore eit stort prosjekt for oss, sa ho.

– Samlaget har også ei historie saman med *Nei til EU*. Vi ga ut *Lesebok 1994*, som vart delt ut til 1,8 millionar husstandar i 1994. *Nei til EU* er ein imponerende organisasjon som er flinke til å engasjere folk.

– *Nei til EU* har stilt med ein bokkomité og ei biletgruppe, som har klart å få fram bilete frå bak kulissane i EU-kampen. Det enorme engasjementet som disse bileta viser, får tydeleg fram at «*Folket sa nei*».

– Viktig bok

Samfunnsvitar og valforskar Bernt Aardal hadde fått boka på førehand for kunne presentere eit anna blikk på jubileumsboka.

– Dei store kjenslene som var involverte i EU-kampen er ganske oppsiktsvekkjande. Ja-sida hevda at nei-standpunktet handla om snever na-

sjonalisme. Nei-sida meinte det handla om internasjonal solidaritet. Begge har sjølv sagt delvis rett.

– Det viktigaste med boka er at den viser den store innsatsen til nei-sida. Det er sjølv sagt også ei minne- og mimrebok, noko som ikkje er negativt. Blikket innanfrå gjer boka meir interessant, sa Aardal.

– I EU-kampen tok periferien opp kampen mot sentrum, noko som i seg sjølv ikkje er uvanleg i europeisk samanheng. Det som er oppsiktsvekkjande er at periferien vann. I 1994 hadde *Nei til EU* like mange medlemmer som Ap og Høgre til saman, og var den største politiske organisasjonen i landet.

– Eg vonar ja-sida også kjem med ei tilsvarende bok, men ut frå stemningsrapporten frå Europabevegelsen vi har sett i media den siste tida, så er det vel lite som tydar på det, spekulerte Aardal.

Viktigaste kampen i Ap

Gjennom arbeidet med boka fekk Dag

«**Folket sa nei**». Jubileumsboka vart lansert på Kulturhuset i Oslo. Her ser vi mellom andre Heming Olausen, Anne Enger, møteleiar Cathrine Sandnes, Dag Seierstad og Bernt Aardal. FOTO: EIVIND FORMOE

Seierstad ny forståing om kor avgjerande EU-kampen som pågjekk i Arbeiderpartiet var for det endelege resultatet.

– Ein ting eg har oppdaga i arbeidet med boka er at det var 400 000 Ap-veljarar som røysta nei. Det er nesten like mange som Senterparti-veljarar som røysta nei. Nei-sida vann med 167 000 røyster. Det viser at den viktigaste delen av nei-kampen vart ført i Arbeiderpartiet, slo Seierstad fast.

– Og så vart det klart for meg kor avgjerande *Nei til EU*s faglege utval sin innsats var for å sikre nefeilertal på LO-kongressen i 1994.

Bernt Aardal understreka kor viktig EU-kampen har vore i det norske politiske livet.

– Dag skriv at stortingsvalet i 1993 berre delvis var eit EU-val. Senterpartiet auka si oppslutning med 250 prosent i stortingsvalet i 1993 og to av tre veljarar sa at EU-saka var den viktigaste enkeltsaka for deira partival. Aldri har ei enkeltsak vore viktigare.

Veksande antiføderalisme. Motstanden mot den føderalistiske utviklinga i EU er aukande også i andre land, men ikkje med naudsyn av same grunn som i dei skandinaviske neirørslene.

FOTO: SINDRE HUMBERSET

TYSK STATSVITAR FORSKA PÅ NEI TIL EU:

– Demokratiet var grunnlaget for nei-kampen

– Neirørslene i Skandinavia er **antiføderalistiske**. Det vil seie at kjernen i EU-motstanden er demokratiargumenta, seier statsvitar Carsten Schymik.

Den tyske statsvitararen Carsten Schymik kjenner den norske neisida betre enn dei fleste. I 1994 var han utvekslingsstudent i Bergen og har seinare forska på skandinavisk EU-motstand og Nei til EU. I november var han i Noreg i samband med lanseringa av boka «Folket sa nei».

– Dag Seierstad hadde eit godt poeng under lanseringa av jubileumboka om at historia om EU-kampen på nittitalet ikkje har vorte skriven. Det var dermed på tide å skrive den no. Eg kom til same konklusjon under mi eiga forskning, sa Carsten Schymik til Standpunkt.

Han fortalde at det er skrive ein del om den første EEC/EF-debatten på 1960- og 1970-talet. Men om EU-debatten på nittitalet fanst det veldig lite.

– Enkelte sider var omtalte, men den heilskaplege historia var ikkje skriven. Same kva standpunkt ein har i EU-saka er det viktig at historia vert skriven, sa Schymik.

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

Samanlikna EU-motstandarane

Carsten Schymik har sjølv skrive ein viktig del av denne historia. Avhandlinga «Europeiske antiføderalar» handlar om folkerørslene i Noreg, Sverige og Danmark.

– Den norske neirørsla skilde seg ved å vere mykje større enn dei andre, og mest suksessrik av alle. Kvalitativt og kvantitativt er Nei til EU ei kjempe mellom dvergar. Nei til EU er større enn alle andre neirørslene til saman. Men også kvalitativt er det stor skilnad om ein samanliknar den norske og den svenske frå 80–90-talet, seier Schymik.

– I Noreg var ein tidlegare ute og tenkte meir strategisk. Det gav utslag. I Noreg har det vore ein EØS-debatt fram til i dag. I Nei til EU vert EØS-vedtaket i 1992 sett på som eit nederlag. Men om ein samanliknar med utviklinga i Sverige, så var EØS-kampen ein føresetnad for siger to år seinare. Nei til EU klarte å mobilisere organisasjonen fullt ut i 1992, og første full motstand mot EØS-avtalen.

Det same klarte ikkje, eller ville ikkje, den svenske neirørsla, sa han.

– Men føresetnaden for at EØS-nederlaget i Stortinget skulle føre til suksess i kampen mot EU-medlemskap, var at rørsla klarte å halde saman.

Antiføderalistisk grunnlag

Carsten Schymik fortalde at neirørslene i Skandinavia har eit felles grunnlag.

– Neirørslene i Skandinavia er antiføderalistiske. Det vil seie at kjernen i EU-motstanden er demokratiargumenta.

– Eg har sett på tre ulike modellar for motstand mot den europeiske integrasjonen; proteksjonisme, nasjonalisme og antiføderalisme. Det finst element av nasjonalisme og proteksjonisme i dei skandinaviske rørsle, men det er antiføderalismen som er kjernen i rørsle, sa Schymik.

– Dei nasjonalistiske argumenta er sterkare i andre land og i andre rørsler som går mot EU. I Storbritannia har ein også ei blanding av demokratiske og nasjonalistiske argument, men der nasjonalistiske argument har større plass enn i Noreg.

– Nærdemokrati er eit sentralt omgrep i denne samanhengen. Det kan vere vanskeleg å omsette til andre språk. Demokrati vert forstått som ei slags avstandstenking, både geografisk og kulturelt. Styret skal vere så nær folket som råd, og samansetjinga av Stortinget skal spegle folket.

– Den norske neisida ser på Europa som ei utvikling mot ein politisk union, ei statsdanning. Jasida i Europa ser berre eit pragmatisk, funksjonalistisk samarbeid.

– Men allereie før krisa vart dei føderale trekka sterkare i EU. Motstanden mot føderalismen er sterk også i andre land, men ikkje med naudsyn av same grunn.

– Når ein ser på det lange løpet og den lange utviklinga frå femtitalet til i dag, så er det ei utvikling mot ein europeisk føderasjon. Det er ei analyse som eg deler med dei skandinaviske rørsle. På den måten var neirørslene si framstilling nærare røyndomen enn EU-tilhengarane si, og det var også ein fordel i EU-debatten.

Nei til EU og EØS-kampen

Carsten Schymik meiner den norske EU-debatten står på nesten same stad som på slutten av 1994.

– Etter EU-røystinga var det EØS igjen. EØS-saka ville halde Nei til EU i live, og Nei til EU ville halde EØS-saka i live etter 1994.

– Nei til EU skulle framleis vere mot EØS, men kjempa ikkje så aktivt mot EØS-avtalen. Fokus var heller på konsekvensane av EØS-avtalen, og det gjeld til den dag i dag.

NY BOK OM KRISA I EU:

Hardt arbeidsliv i EU

Ingeborg Eliassen, journalist i Stavanger Aftenblad, har skrevet en lettlest, men ikke lettvinnt, veldokumentert og tankevekkende bok om den økonomiske krisen og påfølgende situasjon på arbeidsmarkedet i flere EU-land, blant andre Hellas, Tyskland, Frankrike, Irland og Sverige. Hun har møtt og snakket med mange som er direkte berørt og de forteller en trist historie.

Ingeborg Eliassen skriver godt og skildrer med stor troverdighet det delte arbeidsmarkedet og prekariatet, det vil si de som befinner seg i dårlig betalte og usikre deltidsjobber, oftest uten tariffavtaledekning.

Foreløpig er det relativt bra og trygt i arbeidslivet i Norge sammenlignet med EU. Eliassen skriver om en arbeidslivspolitik hvor målet er EUs fire friheter og mest mulig konkurranse, å fjerne hindringer for profitt, i tillegg til kostnadsutt, det vil si fordeler for eiere og investorer på bekostning av arbeidstakernes jobbttrygghet og lønninger.

Svekket fagbevegelse

Ingeborg Eliassen har intervjuet og snakket med veldig mange ulike mennesker; folk som har mistet jobben, hjemmet sitt, sitt livsgrunnlag og sin verdighet. Folk i usikre jobber og folk som kjemper for å beholde jobbene sine på IKEA i Hellas, i Sverige og i Frankrike, hvor arbeidere okkuperte dekkfabrikken de jobbet på og holdt to sjefer innelåst for å forsøke å forhindre utflagging. Etter syv års kamp og mange personlige forsakelser måtte de gi opp. De sto på sine rettigheter og mistet jobben. Arbeidstakerne som må velge mellom pest og kolera; enten protestere og miste jobben, eller akseptere forholdene som tilbys, gå ned i lønn og mer usikre arbeidsforhold. Dette rammer i første omgang kvinner, ungdommer og innvandrere, som utgjør en stor del av prekariatet.

Over nesten, hele EU har forskjellene mellom folk økt, fagbevegelsens er svekket og medlemstallet har gått dramatisk ned i mange land. Dette skyldes fagbevegelsen selv, det høye antallet arbeidsledige og lavtlønnede i midlertidige stillinger, men også politiske grep som gjøres for at det skal bli mindre attraktivt å være fagorganisert.

Høyreekstreme partier vokser

Hun beskriver også hvordan arbeidsløse og folk uten håp for framtida

Aktuell bok. Ingeborg Eliassen innledet på Nei til EUs landsmøte i november. Etter innledningen ville mange ha signerte eksemplarer av boka «Harde tider». FOTO: SINDRE HUMBERSET

INGEBORG ELIASSEN

Harde tider – Det nye arbeidslivet i Europa. Av Ingeborg Eliassen, journalist i Stavanger Aftenblad. Spartacus forlag 2014

AV LILL FANNY SÆTHER

Faglig sekretær Nei til EU

fanges inn av høyreekstreme partier som Nasjonal Front i Frankrike eller Gyllent dagry i Hellas og om hvordan disse siste driver matutdeling og annen hjelp til de som har mistet hus og jobb. På denne måten skaffes sympatisører og nye medlemmer til partiet. Eliassen skriver om mytene og fordommene som eksisterer mellom EU-landene, spesielt mellom nord og sør, og om hvordan gamle fiendebilder fra andre verdenskrig dukker opp i den offentlige debatten i Hellas, på grunn av Tysklands posisjon og dominerende stilling i EU. En skremmende utvikling.

Siden 2000 har høyreekstremene styrt EU og i 2010 ble den sosiale dimensjonen definitivt forlatt. Før var bekjempelse av arbeidsledighet et viktig kriterium, nå er det inflasjonsmål som gjelder. En forsker kaller det en storm av usikkerhet og svekkelse av sikkerhetsnett. Ingeborg Eliassen skriver: «denne politikken har (samtidig) skjovet makt og penger fra flertallet til et privilegert mindretall. Med dette endrer de Europa.» EUs politikk forhindrer en aktiv politikk fra statene

Denne politikken har skjovet makt og penger fra flertallet til et privilegert mindretall.

INGEBORG ELIASSEN

Forfatter av boken «Harde tider».

for å hindre omfattende arbeidsledighet. Denne politikken er de fleste i dag enige om at er et feilgrep, uten at EU forandrer kurs. Eliassen slår fast: «De undergraver den europeiske velferdsstaten og gjør at samfunnet som kommer ut av krisen vil være annerledes og mer brutalt.»

Største krise siden 30-årene

Hun skriver at hvis Europa er på vei ut av sin største økonomiske krise siden de harde 30-årene, har noen land havnet i et endeløst uføre av gjeld; Irland, Spania og Hellas. I noen år smurte euroen det grensefrie EU og bidro til kraftig økonomisk vekst. Men «festen bråstoppet i finanskrisen høsten 2008», skriver Eliassen, som mener at løsningen på EUs problemer ikke er oppløsning av euroen. «Nissen blir i så fall med på lasset», skriver Eliassen.

Hun har også en imponerende mengde fakta som presenteres på en lettfattelig måte og med snert og ironi som setter ting på plass. Hun tar opp utallige sider ved EU, krisen og arbeidslivet, hun har et imponerende kilderegister og hun trekker også mange linjer mellom uttalelser og hendelser i løpet av krisen og tidligere politiske hendelser for eksempel murens fall og Hartz-reformene i Tyskland. Dette hjelper leseren til å se sammenhenger og bedre forstå utviklingen i EU og, som sagt, ofte er dette også gjenkjennelig og høyst relevant for oss i Norge.

Dette er en leseverdige og viktig bok som anbefales til alle som ønsker og trenger kunnskap om sammenhengene mellom økonomi, politiske beslutninger, EUs politikk og folks arbeids- og dagligliv i EU – og som er opptatt av utviklingen i EU og i Norge.

AP-LEDERENS SPÅDOMMER:

Støres EU-scenarier

Norge blir EU-medlem 1. januar 2009, skrev Ap-lederen i en bok om **framtidbilder i 2003**. Han fant samtidig opp et nytt slagord for nei-sida.

I 2003 ga Arbeiderpartiets nåværende leder Jonas Gahr Støre ut en bok som har fått ufortjent lite oppmerksomhet. Boka handlet om framtidens Norge og ble skrevet på oppdrag av daværende Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND). Gahr Støre var bokas hovedforfatter, og med seg som forfatter hadde han blant andre Hilde Singsaas, senere mangeårig Ap-statssekretær i Finansdepartementet og på Statsministerens kontor. Det som gjør innholdet spesielt interessant, er at boka var et forsøk på å se inn i glasskula med utgangspunkt i hvordan Norge ville være i 2015, altså i år. Bak boktittelen «Norge 2015 – en reise verdt?» tegnet prosjektleder Gahr Støre og et knippe andre Econ-analytikere tre scenarier for turisme-Norge, som i realiteten speilet utviklingen i det moderne Norge.

De tre sentrale scenariene ble tildelt megetsigende navn: «Den gode viljen», «Some like it hot» og «For en neve dollar». Sistnevnte kan trygt kalles et nokså skremmende, men med dagens politiske retning fra regjeringen, kanskje ikke helt urealistisk framtidssbilde, med overskrifter som «Felleskapet viker», «Distrikter inn i solnedgangen», «Den politiske abdikasjonen» og «Slutt for NSB». I dette scenariet, «For en neve dollar», skimtes også konturene av et nytt norgeskart, som kan være en realitet før en vet ordet av det: Fylkeskommuner og 300 kommuner forsvinner.

Et skrekkscenario

EU-saken er en under- eller overliggende faktor i scenariene som Jonas Gahr Støre og hans Econ-kolleger utviklet i 2003. Med tanke på at boka ble ført i pennen av det som i dag er lederen i landets største parti, og en ikke helt usannsynlig statsminister, er det kanskje av interesse for leserne av Standpunkt å bli kjent med EU-dimensjonen i boka.

AV JO STEIN MOENstandpunkt@
neitileu.no

EU-saken er en under- eller overliggende faktor i scenariene som Jonas Gahr Støre og hans Econ-kolleger utviklet i 2003.

JO STEIN MOEN

Standpunkt 1-2015

Det er klare drivere bak scenariet «For en neve dollar», som mange nok vil beskrive som noe nær et skrekk-scenario. Ifølge Gahr Støre er det slik at «scenariet drives fram av noen sterke aktive aktører, passive og nøytrale myndigheter og et offentlig Norge som har mer enn nok med å mestre raskt økende sentralisering mot byer og tettsteder, medlemskap i EU [...]».

Det framkommer at 1. januar 2009 «gikk Norge inn som fullt medlem av EU», et resultat av «en prosess som sto i skarp kontrast til EU-kampene i 1972 og 1994». Dette var konsekvens av et bredt kompromiss som «minnet mer om den svenske innmeldingen i 1994», på bakgrunn av «at en smertegrense var nådd for konkurranseutsatt industri som så seg ettertrykkelig skviset av mange års høy kronekurs og vedvarende høy rentedifferanse». Beskrivelsen av selve prosessen er nokså interessant: Siden 2005 hadde det for så vidt vært stabilt ja-flertall i folket, «men det var ingen begeistring å spore». Imidlertid ble det etter et par år «fart på sake-

ne», da LO og NHO sammen la press på politikerne «for rask innmelding». Dette brede EU-kompromisset mellom arbeidstakere og arbeidsgivere var ifølge Gahr Støre koblet sammen med en forpliktelse om å trygge bevilgninger til offentlig velferdsproduksjon og en opptrappingsplan for å redusere arbeidsledigheten.

EU-medlemskap var privat sektors «klare krav som motsats til velferdsgarantiene», og den nye EU-striden involverte kun «de mest engasjerte på ja- og nei-siden, men den tok aldri av». Forhandlingene mellom Norge og EU ble i motsetning til på 1990-tallet kortvarige, «fordi det ikke var stort å forhandle om». Folkeavstemningen fant sted i september 2008, og Gahr Støre skriver at «ja-flertallet som hadde befestet seg tidlig i tiåret, stod seg i folkeavstemningen der 58 % stemte ja». Men valgdeltakelsen var meget lav

sammenliknet med 1972 og 1994, kun 60 % av de stemmeberettigede avga stemme.

Blant de konkrete følgene av innmeldingen i EU var «overgang til EUs prissystem for landbruksvarer fra første dag». Importvernet ble avvirket samme dag. Som medlem i Norge opplevde landet at «de offentlige pengeildene tørket ut», skriver Gahr Støre. Men det fantes en viss trøst i at det «dukket opp en ny kilde for ganske målrettet støtte» til norske distrikter: «Den kom fra Den europeiske union.» EU-landet Norge fikk innvilget økonomisk støtte fra strukturfondene, «noe som ble møtt med begeistring fra flere hold». Imidlertid var det slik at «samlet sett var det et eksempel på at skinnet bedrar, fordi Norge skyter langt mer inn i EUs kasse enn man henter ut».

I kapitlet der EU-medlemskapet og «For en neve dollar» blir drøftet,

Ivrig på første rekke. Tidligere utenriksminister Jonas Gahr Støre, her sammen med EUs høye representant for utenriks- og sikkerhetspolitikk, Catherine Ashton, i 2012. Ifølge Støres bok med scenarier skulle Norge bli medlem i EU av 2009. Heldigvis var dette ikke eneste scenario. FOTO: EU

finner man følgende billedtekst under bildet av tre blafrende EU-flagg: «Euro i vinden. Fra trussel til velgjører.» Det er muligens preget av forfatternes eget syn på norsk EU-medlemskap, i kombinasjon med folkemeningen den gang. Det var nemlig et noe annerledes EU-klima blant norske velgere i 2003 enn i dag. Ved inngangen til året, 30. januar 2003, skrev NRK at «52 % av velgerne i Troms sier ja til EU. Det viser en meningsmåling som Opinion har gjort for A-pressen i Nord-Norge. Siden folkeavstemminga i 1994 har 50.000 endret standpunkt fra nei til ja i Nord-Norge». Ved utgangen av året, 15. desember 2003, meldte NRK at «Ja-sida i EU-debatten er nok en gang i fremgang. En ny meningsmåling Opinion AS har utført for NRK og Aftenposten viser at 56 prosent av oss sier ja til EU-medlemskap». Norge var i manges øyne mer eller mindre på vei

inn i EU i 2003, så boka ble på ingen måte skrevet i et vakuum.

«Norge kan!»

Det nevnte scenariet, «For en neve dollar», står i grell kontrast til et av de andre to framtidbildene, nemlig «Den gode viljen», som for mange EU-motstandere vil framstå som noe nær en fristende og moderne politisk visjon. Hovedtrekk i dette scenariet er som følger: Det er «satt av store ressurser til å fremme bygdeutvikling i Norge». Myndigheter og bedrifter «gikk sammen om en felles nasjonal strategi for å markedsføre Norge i utlandet», mens «den grønne bølgen har satt sitt preg på reiselivet. Statlige initiativ og stimulerings-tilskudd har gitt resultater». Andre stikkord er «Sterkt likhetsideal», «Gjenreiseing av bygdene», «Distriktene løftes

Kalender

Januar

28.1. Bergen: Åpent debattmøte om demokrati og folkestyre.

Hordaland Nei til EU.

30.1. Trondheim: Faglig formøte på Trondheimskonferansen

Faglig utvalg i Nei til EU er medarrangør.

30.1.–1.2. Trondheim: Trondheimskonferansen

Tema for konferansen er «Felles kamp for arbeid og faglige rettigheter».

Februar

7.2. Sandnes: Årsmøte i Rogaland Nei til EU

Kathrine Kleveland innleder.

Mars

5.3. Stokke: Årsmøte Vestfold Nei til EU

Innledning ved Kathrine Kleveland.

7.3. Elverum: Årsmøte Hedmark Nei til EU

Tema: Mot et tredelt arbeidsliv – Norsk arbeidsliv 10 år etter østutvidelsen av EU.

13.3. Askøy: Årsmøte og seminar Hordaland Nei til EU

Seminar: Storpolitikk som påvirker folks kvardag med Lave Broch.

21.3. Lillehammer: Årsmøte Oppland Nei til EU

Åpent møte: Krisa i EU.

11.3. Lyngdal: Fylkesårsmøte i Vest-Agder Nei til EU

Innleder: Kathrine Kleveland

16.3. Grimstad: Åpent møte og fylkesårsmøte i Aust-Agder Nei til EU

Innleder: Kathrine Kleveland

23.3. Bø: Åpent møte og fylkesårsmøte i Telemark Nei til EU

Tema: TTIP/TISA.

7.3. Marker: Fylkesårsmøte i Østfold

Innledning om TTIP

April

24.–26.4. Oslo: Faglig konferanse, kvinnepolitisk konferanse og råds-møte i Nei til EU

fram», «Ny mat og gamle kulturlandskap». «Offentlig satsing på å gjenreise distriktene skapte ny optimisme i mange bygder», og «Kulturen blomstrer». I likhet med i det dystre scenariet «For en neve dollar», spiller EU en rolle også her. «2008 var året for den tredje folkeavstemningen», skriver Jonas Gahr Støre. Bakgrunnen var at utvidelsen av EU og industriens problemer «hadde ført til sterke krav fra spesielt NHO og andre representanter for næringslivet om nok en gang å søke tilslutning til EU». I tråd med den folkemeningen på det tidspunkt boka ble skrevet, heter det videre at «Gode meningsmålinger gjennom begynnelsen av 2000-tallet tydet på et klart ja». Men stemningen snudde i løpet av 2007, står det, «denne gangen ikke så mye av redsel for EU, men mer som en følelse av at EU virket irrelevant». Her indikeres det altså at det i 1994 var «redsel for EU» som lå til grunn for folkets nei. Deretter gjengis en variant av en seiglivet myte om folkeavstemningen i 1994: «2005-markeringen fikk mye av den samme effekten som OL på Lillehammer i 1994.» Det er dokumentert blant annet fra valgforskere som Henry Valen at Lillehammer-OL som sådan ikke spilte noen rolle for ja-sidens nederlag den gangen. Men kanskje ligger det i denne ene setningen en forklaring på at den offisielle 2005-markeringen ble så tonet ned av myndighetene som den faktisk ble.

Jonas Gahr Støre, selv erklært medlem i Europabevegelsen, lanserer i dette scenariet et nytt motto som muligens endel EU-motstandere vil trykke til sitt bryst: «'Norge kan!' ble slagordet for nei-siden», heter det, hvorpå forfatterne framviser god kjennskap til sentrale elementer i nei-sidens argumentasjon: «Norske politikere formulerte klare visjoner for hva Norge kunne få til alene som foregangsland og i partnerskap med alle store land og blokker, både EU, USA og Russland.» Samtidig vokste det fram «tradisjonelle norske motkulturer», som «en reaksjon på den urbane kulturen som hadde dominert storsamfunnet i flere år». I 2006, under den lange EU-valgkampen «følte ja-siden seg rimelig sikker på seier», heter det i boka. «Den allmenne oppfatningen var dessuten at man ikke tålte et nytt nederlag.» Til tross for dette snudde altså stemningen og «nei-siden kom med voldsom kraft utover høsten 2007». Resultatet ble en ny nei-triumf. «Med knapp margin sa det norske folk nei for tredje gang den 1. september 2008». Deretter forstummet maset om EU-medlemskap: «I forbausende grad forsvant EU-saken bort fra offentligheten kort tid etter.»

Den gode historien

Det tredje scenariet heter «Some like it

Norge kan. Jonas Gahr Støre lanserte nytt slagord for nei-siden i ett av scenariene i boka. FOTO: UTENRIKSDEPARTEMENTET

Bok

- Norge 2015 – en reise verdtd?
- Kagge forlag, 2003
- Av Jonas Gahr Støre, Hilde Singsaas m.fl.

hot», og her er det frislipp, fart og spenning som gjelder. Stikkord: «Kranene åpnes», «Deregulering», «Motorsport inn i varmen», samt «Kjedevekst og internasjonale oppkjøp». I motsetning til i de to andre scenariene spiller EU ingen sentral rolle her, utover omtale av en viss EU-tilpasning.

Jonas Gahr Støre er både som forfatter og politiker opptatt av gode historier, eller fortellinger, som han gjerne kaller dem. Det er tre store fortellinger i boka han var hovedansvarlig for i 2003. I to av dem er Norges forhold til EU en sentral driver for den samfunnsutvikling som beskrives og framskrives. For undertegnede er det ikke vanskelig å gi sin tilslutning til hovedtrekk i scenariet «Den gode viljen», der folket til overmål har stemt nei til EU for tredje gang. Samtidig framstår scenariet der Norge ble EU-medlem, «For en neve dollar», av mange grunner som et vesentlig mindre fristende alternativ.

Det er bare å anbefale boka «Norge 2015 – en reise verdtd?» (Kagge forlag, 2003) av Jonas Gahr Støre, Hilde Singsaas m.fl. til Standpunktets lesere.

Tryggleiken først. Ida Lovise Skylstad malar på svaberget i Solund.

FOTO: SINDRE HUMBERSET

NEI TIL EU MED I NRK-SERIE:

Lille Norge og stormaktene

Eit produksjonsteam følgde **jubileumsstafetten** ein dag i Sogn og Fjordane og var med då vi malte «Nei til EU» oppatt på svaberget midt i skipsleia i Solund.

I januar viste NRK dokumentarserien «Lille Norge og stormaktene», som handlar om Noreg sitt tilhøve til stormaktene, USA, Kina, Russland og EU. Det tredje programmet handla om Noreg og EU. I eitt av innslaga i dette programmet

følgde produksjonsteamet Nei til EUs jubileumsstafett ein dag i Sogn og Fjordane. Serien er laga av Pandora Film for NRK, og det er den røynde utanriksjournalisten Hege Moe Eriksen som er programleiar. Ho har tidlegare vore Brussel-korrespondent i NRK.

Lille Norge og stormaktene

■ Du kan sjå dokumentarserien «Lille Norge og stormaktene» på NRK nett-tv.
<http://tv.nrk.no/serie/lille-norge-og-stormaktene>

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

Malte oppatt merke

Solund Nei til EU hadde lenge ønskt å måle oppatt merka i leia gjennom Ytre Steinsund i Solund. Det var framleis mogleg å sjå kvar merket hadde stått, men det var ikkje mogleg å lese kva som stod der. I høve 20-årsjubileet for EU-kampen og ein ny kamp om EØS-avtalen som siglar opp, var det tid for å få ny farge og glans i det gamle merket.

Om morgonen møtte jubileumsstafetten produksjonsteamet, som følgde stafetten frå Leikanger og ut heile Sognefjorden og ut til Solund. Dei intervjuar Ida Lovise Skylstad, fylkessekretær i Sogn og Fjordane Nei til EU, om kvifor ho engasjerer seg mot EU og EØS-avtalen, og fekk fantastiske bilete frå Sognefjorden og Solund i strålende sol.

Hurtigruta går forbi

– Det som er fint med å måle her, er at Hurtigruta går gjennom sundet to gongar for dagen, og dei reisande kan ikkje unngå å sjå den oppattmåla bodskapen, sa Einar Rysjedal, tidlegare leiar i Sogn og Fjordane Nei til EU. Han var svært aktiv i EU-kampen i 1994, og denne markeringa ville han ikkje gå glipp av.

Andreas Gåsvær er skipper på skyssbåten Sulejet. Då båten kom fram til det glatte fjellet der «Nei til EU» kunne skimtast, var det fleire av aktivistane som nok tenkte at dette jammen ville verte vanskeleg. Men skipper Gåsvær meinte det skulle gå. Han hadde meg seg rikeleg med blåser til å legge imot og kunne legge baugen på båten inn mot fjellet, slik at eit par av Nei til EU-arane kunne måle. Ei stø hand på stikka sikra at målinga gjekk greitt og at ingen vart målarane vart vippa over bord.

Gleda var stor då deltakarane kunne beundre meisterstykket som no skal stå i leia i 20 nye år.

FORENINGA FRITT NORDEN ARRANGERER:

Nordisk Folkeriksdag tilbake til Vega

Nordisk Folkeriksdag skal haldast i Noreg til sommaren. I år er det 25-årsjubileum for Nordisk Folkeriksdag på Vega i 1990. 300 EU-kritiske aktivistar frå heile Norden samla seg på den vesle øykommunen, og Vega-miljøet vart ei viktig drivkraft gjennom heile EU-kampen.

– No skal Nordisk Folkeriksdag haldast på Vega igjen, og i anledning jubileet vert samlinga utvida til ei full veke, seier kontaktperson Mari Haaland.

Nordisk Folkeriksdag vert altså hal-

de på Vega 1.–6. august 2015. Vega er ein spesiell stad med stor symbolverdi knytt til seg.

– Vega er ei øykommune som er spesielt naturskjønn. Difor kom Vega inn på Unescos verdsarvliste i 2004, og turiststraumen auka kraftig. Dei har eit spennande hotell og ein stor og fin campingplass. Rorbuene er også veldig populære, fortel ho.

– Nordisk Folkeriksdag er ikkje så godt kjent i ålmenta, men vi har hatt nordiske samlingar i 25 år, nesten kvart einaste år. Dei har vore haldne rundt

Nordisk Folkeriksdag

■ Kontakt Mari Haaland
■ leif.georg.haaland@ebnett.no
■ Om Vega: visitvega.no

omkring i Norden, frå Åland i aust til Island og Færøyane i vest. Vi har vore overalt unntatt Grønland.

– Nordisk Folkeriksdag er ei samling av EU-skeptikarar som brenn for eit forsterka og utvida nordisk samarbeid. Det kjem til å bli eit EU-tema på Vega.

– Det er mykje lettare å kome seg til Vega no enn for 25 år sidan, Hurtigruta går forbi og det kan bli ei veldig flott sommaroppleving, lover Mari Haaland.

NEI TIL EU DER DU BOR:

Bli aktiv i Hedmark!

For at Nei til EU skal nå målet om å få sagt opp EØS-avtalen, må det til en **revitalisering av grasrota**. Standpunkt har tatt en prat med fylkesleder Lars Erik Hyllvang og nestleder Rigmor Tollan om hvordan de får aktivisert hedmarkingene.

Hedmark fylkeslag har hatt en fantastisk vekst og mye aktivitet i løpet av 2014. Kan dere fortelle litt om hva dere har holdt på med?

– Vi har vervet nye medlemmer, bygd organisasjon og jobbet med jubileumskampanje, sier Tollan.

– 2014 var en god anledning til å nå ut til folk. Jubileumsåret og stafetten skapte mange treffpunkter.

– Vi har tatt kontakt med mange av våre medlemmer ved å ringe dem opp eller sende SMS eller e-post, føyer Hyllvang til.

– Vi ringer kanskje for å høre om de som ikke har betalt kontingent, fremdeles vil være medlem, og gjør de det, så spør vi om de vil bli aktive også. Slike runder har ført til at vi har dannet flere nye lokallag. Det er jo lokallagsaktivitet som engasjerer enkeltmedlemmer.

– Lokallagene har hatt temamøter og studieringer, de diskuterer arbeidsplan for både fylket og Nei til EU sentralt, og de lager sine egne arbeidsplaner. De skriver leserinnlegg og deltar på stands som fylkeslaget arrangerer. Mange av lokallaga er ferske og i oppbyggingsfasen, og da blir det en utfordring for fylkesstyret å følge opp og legge til rette for aktiviteten i lagene. Med mer aktivitet følger det også mer forpliktelser for oss som sitter i fylkesstyret, men arbeidet i fylkeslaget blir mer spennende, sier Hyllvang.

– Vi har tatt utfordringen

Hvordan har dere fått til det høye aktivitetsnivået?

– Vi har tatt utfordringer fra sentralt og satt oss klare mål, sier Tollan.

– Vi satte et mål om å ha stafetten innom alle kommunene i fylket, vi sendte lokale aktivister og folk fra fylkesstyret rundt med stafettbilen, og vi verva og prata mye med folk på stafetten. Vi har brutt ned sentrale mål på blant annet verving, stafetten og telefonverving og fordelt dette på fyl-

Lars Erik Hyllvang

Rigmor Tollan

Bli aktiv i Hedmark Nei til EU!

■ Hedmark har seks aktive lokallag: Alvdal, Follidal, Tolga, Eidskog, Sør regionlag og Hedmarken regionlag.

■ Medlemmer som bor andre steder kan ta kontakt direkte med fylkesleder eller fylkessekretær.

■ Oppdatert kontaktinformasjon finner du på www.neitileu.no/hedmark

■ Følg også Hedmark Nei til EU på Facebook.

AV TORI AARSETH

tori.aarseth@neitileu.no

kesstyremedlemmene. Alt dette har så blitt fulgt opp av en dedikert verveansvarlig i fylkesstyret. Vi har også jobbet mye med å få god kontakt med media over tid og fikk veldig bra dekning av stafetten. Vi prøver å gjøre det lett for media ved å gi dem informasjon om hva det skal handle om på forhånd, og dersom de ikke kan komme selv, så sender vi dem bilder og en liten rapport som de kan lage en sak på likevel.

Hedmark har også fått drahjelp av noen ytre faktorer, ifølge Tollan:

– Vi har opplevd det som lettere å nå ut til folk nå enn bare for noen år siden. Det er flere EØS-relaterte ting som har provosert folk den siste tiden. Tidligere har det gjerne vært sånn at selv om folk er mot EU, så har de ikke sett det som så aktuelt at de ønsker å engasjere seg, men noe har forandret seg. En del av de gamle nei-aktivistene har blitt såpass provosert av EØS og hvor mye det påvirker at de ønsker å bli aktive igjen, og da er det også lettere å få med nye folk.

Hyllvang er også opptatt av at det skal være god organisering av arbeidet:

– Vi legger vekt på helhetlig planlegging og god arbeidsfordeling. Vi har noen veldig engasjerte fylkesstyremedlemmer som er flinke til å følge opp de oppgavene som er fordelt, og vi prøver å utnytte det hver enkelt kan og hva de selv har lyst til å jobbe med.

Tollan er hjertens enig:

– Vi har en dyktig fylkesleder som er en god organisator og flink til å delegerer oppgaver til fylkesstyret. Arbeidsutvalget er velfungerende, og vi har en fantastisk fylkessekretær som har vært flink til å motivere oss og lære oss opp. Og ikke minst så har vi det veldig hyggelig i fylkesstyret. Vi reiser og besøker hverandre for juleavslutning og sommeravslutning, vi setter pris på hverandre, inspirerer hverandre og trives veldig godt sammen.

Folk kjenner EØS på kroppen

Hva er de viktigste tipsene for vellykket lokallagsbygging?

– Ring og prat med folk, sier Tollan.

– Ta telefonen fatt og spør alle tenkelige og utenkelige personer, både folk du kjenner og folk du ikke kjenner. Før man først fatt i noen, så har de gjerne tips til flere som kan være aktuelle. Det nye lokallaget på Alvdal ble stiftet med hjelp av aktivister som har vært med og sett behovet lenge, men ikke har hatt kapasitet til å starte selv, sammen med nyrekruttede yngre krefter. Før man først med seg en eller to så er det lettere å få med flere. Kombinasjonen av nye og gamle aktivister er veldig fin, da får man koblingen bakover, erfaring og kunnskap, samtidig som man får nytt engasjement, forteller Tollan.

– Det blir en optimisme og lyst til å jobbe videre når man lykkes med å etablere lokallag, legger Hyllvang til.

– Selv om det er arbeidskrevende, så er det også inspirerende og det gir energi til å jobbe videre. Det er svært viktig å få opp grasrotengasjementet i organisasjonen hvis vi skal klare å holde oss utenfor EU og minimere tilpassingen gjennom EØS så mye som mulig. Derfor har vi jobbet mye med å engasjere enkeltmedlemmer i saken.

2.

4.

5.

– Man må få til å lage koblingen mellom folks hverdagsliv og EØS, og samarbeide med folk som føler konsekvensene på kroppen, mener Tollan.

– Folk må kjenne på at nå er det tid for å kjempe. Se på lokalmiljøet rundt deg. Hvem er det som jobber på posten og er frustrert? Hvem jobber i landbruket og er frustrert? Hva er folk i industrien og fagforeningene opptatt av? Disse sakene engasjerer lokalt. Vi har også brukt kontaktene inn mot nei-alliansen. Et godt eksempel er Senterpartimannen Per Martin Sandtrøen, som nylig ble valgt inn i Nei til EUs styre, og som i forkant av etableringen av laget i Alvdal hadde skoletroungdommen og Bygdeungdomslaget lokalt om konsekvensene av EØS. To av disse ungdommene ble med i det nye styret i Alvdal Nei til EU.

Hedmark har etablert hele fem nye lokallag innenfor to av regionene i fylket i løpet av fjoråret.

– Det har vært lettere i distriktene enn i byene, forteller Tollan.

– Kanskje er det fordi vi er godt kjent i lokalmiljøene våre. Vi er også enige om EØS-avtalen i fylkestyret:

alle sammen er motstandere. Her i Hedmark er det EØS-motstand som har gjort det mulig å etablere nye lag. Det er det som er den aktuelle saken vi mobiliserer på, det er jo ingen ny avstemning om EU-medlemskap på tapet.

Bli aktiv!

Hvordan kan Nei til EU-medlemmer i Hedmark bli aktive hos dere?

– Medlemmer som ønsker å bli aktive, må gjerne ta kontakt med oss. Vi har to medlemsutsendinger i året, men det er bare å ta kontakt når som helst, sier Hyllvang.

Det er mye forskjellig man kan drive med som aktiv i Nei til EU, og fylkestyret hjelper gjerne til:

– Vi har blant annet satsset på temamøter og studiesirkler om TTIP, TISA og EØS, dels i samarbeid med nei-alliansen, forteller Tollan.

– Folk må gjerne melde fra om de ønsker seg åpne møter om spesielle tema der de bor, så kan fylkestyret sørge for å invitere noen som kan snakke om saken. Kanskje ender det med enda ett lokallag?

VARME ORD & STIKK I SIDA

Standpunkt vil i dette nummeret dele ut Varme ord og Stikk i sida til:

Varme ord

Kandidaten denne gang var klar: **Heming Olausen** har i ti år vært en markert, tydelig, engasjert og god leder for Nei til EU!

Stikk i sida

Statsråd **Robert Eriksson** (Frp). Det totale hamskifte fra EØS-skeptiker i 2013 til ivrig forkjemper for EUs liberalisering av arbeidsmarkedspolitikken i 2015. Møter tøff motstand i kampen om arbeidsmiljøloven. Bakom synger EUs vikarbyrådirektiv.

TIPS OSS!

Standpunkt-redaksjonen blir alltid glad for tips fra leserne. E-post: standpunkt@neitileu.no | SMS: Send NTEU tips [ditt tips] til 2030

Standpunkt

Ansvarlig redaktør: Kathrine Kleveland

Redaktør:

Sindre Humberset

Layout:

Eivind Formoe og Sindre Humberset

Redaksjon:

Hildegunn Gjengedal, Tori Aarseth og Dag Seierstad.

Korrektur:

Kjell Arnestad

Opplag: 25 000

Redaksjonen avsluttet: 20.1.2015.

Medlemskap i Nei til EU koster 370,- kroner pr. år, og kan betales inn til kontonummer 7874 05 01517.

Trykkansvarlig:

Datetrykk

Annonser og istikk:

Ta kontakt for pris og informasjon. Budskapet i annonser og istikk står for annonsørens regning og trenger ikke være sammenfallende med Nei til EUs syn.

Bilder fra jubileumsstafetten i Hedmark

1 Klar for aksjon i gågata på Hamar 5. september 2014.

2 Stand i Vingelen på Tolga 2. september. Mange engasjerte folk og mange var Nei til EU-medlemmer.

3 Nytt medlem verves til Nei til EU.

4 På stand i Brumunddal med sang og musikk 5. september 2014.

5 Bergset i Rendalen 4. september. Et ektepar stoppet opp for å bli medlemmer begge to, og Rigmor og Idar Tollan vervet dem med glede.

Post- og adresse:

Storgata 32,
0184 Oslo
Kontakt oss:
standpunkt@neitileu.no
Telefon:
22 17 90 20

Topp 5

Fem problematiske EU- og EØS-saker.

1 EUs 3. postdirektiv

Omkampen om norsk veto i EØS er i gang. Avgjøres av KrF og Venstre. Alle gode krefter må mobilisere for et nytt nei. [Ny]

2 Hvor går EU?

Kan Hellas vise en annen vei for Europas befolkning enn kutt og elendighet om Syriza vinner valget? Og hva med Podemos i Spania? Blir det folkeavstemning om EU-medlemskap i Storbritannia? EU står foran viktig veivalg. [Ny]

3 Overnasjonalt finanstilsyn

Skal Norge slutte seg til EUs overnasjonale finanstilsyn og avgi suverenitet til et EU-organ som kan overstyre våre nasjonale tilsyn? [Ned fra 1.]

4 Artikkel 19-forhandlinger i EØS

Vil Sylvi Listhaug selge viktige deler av norsk landbruk til EU? Ved å la EU øke eksport av landbruksprodukter til Norge, og slik undergrave både sjølforsyning av mat og grunnlaget for norsk matproduksjon? Forhandlinger i gang! [Ny]

5 Kamp om EØS-avgifta

Hvor langt vil regjeringa og Vidar Helgesen strekke seg for å ettergi EUs ublue krav om nye milliarder fra norske skattebetalere for å «få lov til» å være en del av EUs indre marked? Avklaring begynner å nærme seg. Skal økt fiskeeksport til EU smøre norsk opinion til å akseptere ettergi-venhet og knefall? [Ny]

Neste Standpunkt

Frist for innlegg og andre innsendte bidrag til nummer 2-2015 er **12. mars 2015**.

LANDSMØTE 2014:

Nye fjes i arbeidsutvalet

Benedikte Pryneid Hansen og Ådne Naper vart begge valde til nestleiarar i Nei til EU. Benedikte har sete eit år i **arbeidsutvalet** allereie, men Ådne er ny i Nei til EU-samanheng.

Vigdis Hobøl

Generalsekretær i Nei til EU

■ Vigdis Hobøl har vore generalsekretær i Nei til EU sidan 2012. Før Vigdis vart tilsett som generalsekretær hadde ho arbeidd i Nei til EU som organisasjonskonsulent sidan 2003.

Ådne Naper

Nestleiar i Nei til EU

■ Ådne Naper bur i Skien og arbeider som fylkessekretær i Telemark og Vestfold SV. Han har bakgrunn frå Nei til atomvåpen og er bystyrepraesentant Skien SV.

I 2013 var Ådne fyrstekandidat for SV i Telemark. I 2015 er han fyrstekandidat til fylkestinget for SV.

Kathrine Kleveland

Leiar i Nei til EU

■ Kathrine Kleveland var leiar i Norges Bygdekvinnelag frå 2008 til 2014. Ho var fyrstekandidat for Senterpartiet i Vestfold ved stortingsvalet i 2013 og sit no i sentralstyret i partiet og er fyrstekandidat til fylkestingsvalet. Kathrine er utdanna grafisk designar og har eit eige firma.

Benedikte Pryneid Hansen

Nestleiar i Nei til EU

■ Benedikte Pryneid Hansen er frå Alta, men bur i Oslo. Ho har bakgrunn frå Ungdom mot EU, Nei til EU, Senterungdommen og tidlegare leiar av ATTAC. Jobbar i dag som internasjonal rådgjevar i LNU (Norges barne- og ungdomsorganisasjonar). Benedikte er partipolitisk uavhengig.

Boye Ullmann

AU-medlem i Nei til EU

■ Den siste representanten i arbeidsutvalet er ikkje ukjent i Nei til EU. Boye Ullmann har både vore tilsett som fagleg sekretær og vald som fagleg leiar i Nei til EU. Til vanleg arbeider han i Fellesforbundet. Boye er medlem i partiet Raudt.